

**Godišnji sastanak Vijeća guvernera EBRD-a
London, Ujedinjeno Kraljevstvo
19. maj 2012. godine**

**Obraćanje Nj.E. dr. Zlatka Lagumdžije, guvernera Bosne i Hercegovine i
zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i ministra
vanjskih poslova BiH na godišnjem sastanku Vijeća guvernera EBRD-a 2012.
godine**

Gospodine predsjedavajući
Gospodine predsjedniče
Kolege guverneri
Dame i gospodo

Čast mi je da imam ovu priliku obratiti se na godišnjem sastanku Vijeća guvernera Evropske banke za obnovu i razvoj kao guverner i predstavnik Bosne i Hercegovine.

Želio bih izraziti svoju iskrenu zahvalnost predsjedniku Tomasu Mirowu i osoblju EBRD-a na cjelokupnim naporima u postizanju izvrsnih rezultata EBRD-a u ovim vrlo nestabilnim ekonomskim uslovima.

Također, želim čestitati našem novom predsjedniku Sir Sumi Chakrabartiju, čija impresivna prezentacija i program daje sigurnost, ne samo zemljama jugoistočne Evrope, nego čitavoj EBRD zajednici, da možemo računati na svjetliju perspektivu za sve nas.

Protekla godina bila je razdoblje kada su vlasti BiH pokušale pronaći rješenje kako bi se postigla potrebna odobrenja, uključujući i realizaciju glavnih političkih prioriteta BiH. Nakon dugog razdoblja, formiranje Vijeća ministara početkom ove godine, sa postavljanjem jasne direktive, omogućilo je donošenje potrebnih odluka za otvaranje dodatnih mogućnosti za postizanje tih prioriteta. Trebalo nam je dugo vremena da formiramo vladu, ali nismo uspjeli nadmašiti rekord kolega iz Belgije.

EU, NATO i regionalna saradnja su tri sredstva za naše primarne ciljeve, koji su ekonomska, socijalna i institucionalna transformacija naše zemlje. EBRD je izvanredna platforma za pomoć u što bržem postizanju tih ciljeva.

Procjenjuje se da je realni BDP rast u 2011. godini 1,6%, a nominalna vrijednost domaćeg bruto proizvoda oko 25,95 milijarde. Prethodna očekivanja za daljnji rast u 2012. godini su nedavno revidirana naniže usljed širenja recesije u eurozoni i njene refleksije na našim prostorima. Međutim, mi još uvijek očekujemo pozitivan rast (do 1%) i poboljšanje u drugoj polovini godine.

Nakon relativno blagog povećanja u 2010. i 2011. godini, industrijska proizvodnja bilježi intenzivan rast od 5,6%.

Međutim, tržište rada nije bilo u porastu, ali ne kao u 2010. godini. Zapošljavanje je smanjeno, odnosno nezaposlenost je povećana (27,6% mjereno prema međunarodnim standardima).

Globalno, fiskalna pozicija u 2011. godini je još uvijek konsolidirana s očekivanim smanjenjem deficita (procjenjuje se na 2% BDP-a, dok je u 2010. godini bila 2,5% BDP-a). Za razliku od prethodnih godina, u 2011. godini je počeo proces finansiranja putem izdavanja državnih obveznica u oba entiteta, što je doprinijelo povećanju javnog duga na oko 40% BDP-a. Zbog ranijih obaveza (smanjiti socijalne i neke druge beneficije) mogućnost izbora za nastavak MMF stand-by Aranžmana je sada u pregovorima. Ovo, kao i poduzete i ostvarene mjere štednje trebaju stvoriti uslove za nastavak značajne pomoć međunarodnih finansijskih institucija i daljnje reforme.

Strane direktne investicije zabilježile su ohrabrujući rast i iznosile su 612,1 miliona KM, što je porast od 272,4 miliona KM ili 80,2% u odnosu na 2010. godinu. U relativnom omjeru prema BDP-u, strane direktne investicije iznosile su 2,4% BDP-a, što predstavlja značajno povećanje u odnosu na prethodnu godinu kada je taj broj iznosio samo 1,4% BDP-a. Međutim, to je daleko ispod stvarnih mogućnosti i potencijala.

Prošle godine bankarski sektor bio je stabilan i zabilježio značajan oporavak u usporedbi s prijašnjim godinama. Centralna banka BiH je završila 2011. godinu s neto dobiti 45.93 miliona, što je porast od 12.75 miliona u odnosu na prethodnu godinu.

Kreditne aktivnosti su bile jače i zabilježen je kreditni rast privatnog sektora preko 6%. Profitabilnost banaka napreduje, tako da je ukupna dobit iznosila 141,9 miliona KM. Većina banaka ima pozitivan finansijski rezultat, dok je u 2010. godine gubitak iznosio 124,3 miliona.

Gospodine predsjedavajući,

U složenoj političkoj i ekonomskoj situaciji, u mojoj zemlji, nastavak djelovanja EBRD-a u finansiranju razvojnih projekata je od velike važnosti, ne samo za ekonomsku nego i cjelokupnu društvenu i političku stabilnost BiH.

Trenutni fokus u BiH se nalazi na ekonomskim pitanjima. I iako napretci nisu tako veliki, vjerujemo da naša zemlja ide u pravom smjeru. Vlasti u BiH poduzele su niz mjera za poboljšanje uslova za ulaganja u infrastrukturne i energetske projekte. Nastojimo uspostaviti odgovarajuće partnerstvo između javnog i privatnog sektora, zajedno sa našim glavnim projektima na ovim prostorima.

Poboljšanje javnih usluga može dati veliku podršku oživljavanju ekonomskog rasta, na čelu s privatnim sektorom.

Među gore navedenim prioritetima, naš najvažniji projekt u toku je 340 km duga autocesta Evropskog koridora Vc, koja prolazi kroz BiH dužinom od 340 km. Pokretačka sila iza izgradnje autoceste Koridora Vc je integriracija zemlje i poboljšanje veze BiH sa njenim susjednim zemljama, te se na taj način povećava njezin potencijal za ekonomski razvoj.

U usporedbi sa ranijim godinama, u kojima je BiH bila zemlja na dnu EBRD-og popisa u vezi korištenja odobrenih sredstava, ova godina donosi nam potpuno drugačiju situaciju. Od zemlje koja gotovo da nije koristila odobrena sredstva EBRD-a, BiH se pretvorila u zemlju koja gotovo u potpunosti operativno koristi kredite banaka.

Na primjer, BiH je u 2008. godini potpisala ugovore o kreditu sa EBRD-om vrijedne 180 miliona eura za infrastrukturu koja godinama nije napredovala. U skladu s ovim kreditnim sporazumom, nositelj projekta (JP Autoceste FBiH) danas grade četiri cestovna dijela.

Planirano je da sva četiri dijela izgrade do kraja 2014. godine, a ukupna dužina Koridora Vc u Federaciji BiH bi bila 125 km, što je 3 puta više od ukupnog iznosa iz prošle godine.

Od maja 2011. godine, realizacija svih 180 miliona eura je dogovorena i svi dijelovi koje finansira EBRD će biti u izgradnji do kraja ovog maja.

Trenutno, infrastrukturni cestovni projekti finansirani od strane EBRD-a u iznosu od skoro 150 miliona eura za tri ceste su u fazi implementacije.

Za sve projekte u vrijednosti većoj od odobrenih sredstava, posebni modaliteti finansiranja razlike sa komercijalnim banakama, su već uspostavljeni ili u procesu uspostavljanja.

Također, mi smo u fazi pronalaženja određenih modaliteta za finansiranja koja su odobrena u 2009. godini od kuvajtskog Fonda za razvoj u iznosu od 30 miliona eura, za finansiranje cestovne infrastrukture, koje je dio šireg EBRD-og projekta.

Izvozne banke nekih zemalja već pokazuju ozbiljan interes za daljnju podršku svojih kompanija i projekata, koji su ugovoreni u EBRD-ove srodne djelatnosti vezane za autoceste.

S druge strane, Republika Srpska je nedavno potpisala sporazum sa EBRD-om za finansiranje autoceste Doboj - Banja Luka u iznosu od 150 miliona eura, uz uslov ulaska u javno-privatno partnerstvo za dionicu autoceste na koridoru Vc, koji prolazi kroz Republiku Srpsku. Kompletnu izradu projektne dokumentacije za transportnu infrastrukturu finansira Evropska komisija.

Također, u sklopu provedbe, tu je i finansiranje odobreno od strane EIB-a u iznosu od 75 miliona. U drugoj polovici godine, očekujemo realizaciju dodatnih 166 miliona eura od EIB-a, za dva dijela ceste.

U planu je i zajam EIB-a u iznosu od 60 miliona eura za dionicu Počitelj – Bijača, čija realizacija se očekuje nakon potvrde Parlamenta BiH o konačnoj lokaciji mosta Počitelj.

Sredstva odobrena od strane EBRD-a za projekte kanalizacije i vodosnadbijevanja cestovne dionice u Kantonu Sarajevo, bit će brzo operativna i u skorijoj upotrebi.

U isto vrijeme ulazimo u novu fazu investiranja u energiju i energetska učinkovitost i očekujemo punu podršku EBRD-a u ovom sektoru.

Nadamo se da je aktivacija odobrenih sredstava pozitivan signal za EBRD, koji je u budućnosti, kao što znamo spreman izdvojiti dodatna potrebna sredstva.

Također smo svjesni da su zajmovi u velikoj mjeri usmjereni ka javnom sektoru i da postoji pronalaznje specifičnih načina, u saradnji s EBRD-om, kako bi se omogućilo učešće EBRD-a u povećanju sredstava u privatnom sektoru, kao što je uobičajena praksa u drugim zemljama.

Želio bih napomenuti da smo uputili pismo EBRD-u, tražeći da budemo domaćini jednog od budućih EBRD godišnjih sastanaka, nakon Poljske u 2014. godini. Mislim da će to biti izvrsna prilika da se pokaže napredak koji se nadamo da ćemo postići. Zajedno. Tako vas danas sve pozivam da podržite ovu ideju.

Na kraju, dopustite mi da izrazim svoju zahvalnost EBRD-u za stalnu podršku i uspješnu participaciju u reformama Bosne i Hercegovine, na njenom putu prema euroatlanskim integracijama.

Hvala vam na pažnji.